

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Juni 2020.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Ett nyhetsbrev skickas en gång/veckan till prenumeranter. Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbrev på: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

För mer information se BIOETIKNYTT på: <http://www.smer.se/>

Vecka 26

Nytt. SOU 2020:36. *Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård – ett system, många möjligheter.*
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/06/sou-202036/>

Ändringar i lagstiftning för barn inom psykiatrisk tvångsvård. <https://www.ivo.se/publicerat-material/nyheter/2020/ny-lagstiftning-for-barn-inom-psykiatrisk-tvangsvard/>

JO kritik mot Inspektionen för vård och omsorg för felaktig tillämpning av en bestämmelse om närståendes behörighet att anmäla klagomål. <https://www.jo.se/PageFiles/15438/368-2019.pdf>

Bristen på transparens hos många av dagens AI-algoritmer skapar utmaningar, skriver debattörer från Statens medicinsk-etiska råd, Smer. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/06/22/varden-maste-uppmarksamma-de-etiska-fragorna-kring-ai/>

Varför hindras medier att granska coronapandemin?

<https://www.dn.se/debatt/varfor-hindras-medier-att-granska-coronapandemin/>

Allt fler äldre känner att de inte har något kvar att leva för.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/allt-fler-aldre-har-inget-kvar-att-leva-for>

”Äldre blir lidande av systemet, vilket är mycket tragiskt”

<https://www.sjukhuslakaren.se/aldre-blir-lidande-av-systemet-vilket-ar-mycket-tragiskt/>

Michael Broomé, överläkare vid Ecmo-intensivvårdsavdelningen på Karolinska, är kritisk mot att höga chefer hävdar att hårdare prioriteringar inte har behövts under pandemin.

<https://www.dn.se/nyheter/sverige/overlakare-logn-att-patienter-inte-prioriterats-bort/>

Questions raised about Sweden’s Covid-19 policy on nursing homes.

<https://www.bioedge.org/bioethics/questions-raised-about-swedens-covid-19-policy-on-nursing-homes/13479>

Nuffield Council on Ethics. Policy briefing: COVID-19 antibody testing and “immunity certification”.

<https://www.nuffieldbioethics.org/assets/pdfs/Immunity-certificates-rapid-policy-briefing.pdf>

An Open Letter: Scientists and Racial Justice.

<https://www.the-scientist.com/news-opinion/an-open-letter-scientists-and-racial-justice-67648>

Stockholms Nationella patientdag den 17 september blir webbsänd. Tema: *Olika aspekter på coronapandemin.*

Svensk förening för narrativ medicin har deltagit i Dramatens projekt "*Stories from Europe: Crisis and Reflection*" och bidragit med en text om ett etiskt dilemma "*The sickest patient*" som gestaltas av dramaten-skådespelaren Johan Holmberg med dramaturgi av Jacob Hirdwall. <https://www.dramaten.se/aktuellt/2020/stories-from-europe/>

Vecka 25

Covid-19: Vilka blir effekterna på hälsa och ekonomi? Inbjudan till webinarium tisdag 23 juni 10.00-11.30. <https://ihe.se/om-ihe/webbinarium/>

Ny bok. *Etik i psykiatrisk vård*. Av Reidar Pedersen m.fl. Lund : Studentlitteratur AB, [2020] 2020. ISBN 9789144126708. <https://www.studentlitteratur.se/kurslitteratur/omvardnad-och-varld/psykiatri/etik-i-psykiatrisk-varld/>

Debatt. *"Äldre får inte prioriteras bort från rehabilitering"*. Av Marina Carlsson på Personskadeförbundet RTP. <https://www.dagensamhalle.se/debatt/aldre-far-inte-prioriteras-bort-fran-rehabilitering-32870>

Debatt. *"Palliativ vård vid covid-19 kan glida över till något som liknar dödshjälp"*. Av läkaren Shahidul Islam. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/06/15/palliativ-varld-vid-covid-19-kan-glida-over-till-nagot-som-liknar-dodshjalp/>

Krönika. *Rasismens nyanser*. Av Fanny Nilsson AT-läkare. <https://www.dagensarena.se/opinion/rasismens-nyanser/>

Videofilm. *Etik och politiska beslut om vården*. Föreläsning av Erica Falkenström inspelad på Institutet för framtidsstudier 10 juni 2020 om. <https://www.iffs.se/kalendarium/iffs-play/etik-och-politiska-beslut-om-varden-erica-falkenstro-m/>

Ivo riktar allvarlig kritik mot Karolinskas barnsjukvård. Diarienummer hos Ivo: 8.5-12507/2019-34. <https://www.dn.se/sthlm/ivo-riktar-allvarlig-kritik-mot-barnsjukvarden-pa-nya-karolinska/>

Medarbetare på Sahlgrenska universitetssjukhuset som tar en akademisk examen efter den 1 juli får extra lönepåslag. Men förändringen möter kritik. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2020/06/kritik-mot-forskningmorot-pa-sahlgrenska/>

How Should Clinicians Integrate Mental Health Into Epidemic Responses? Shantanu Srivatsa and Kearsley A. Stewart. *AMA J Ethics*. 2020;22(1):E10-15.

<https://journalofethics.ama-assn.org/article/how-should-clinicians-integrate-mental-health-epidemic-responses/2020-01>

Stuart JC. *Making the Call*. [published online ahead of print, 2020 Jun 16]. *N Engl J Med*. 2020;10.1056/NEJMp2014108.

<https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMp2014108?rss=searchAndBrowse>

Coronavirus: why it's dangerous to blindly 'follow the science' when there's no consensus yet. By Neil Levy University of Oxford, Eric Schliesser University of Amsterdam, Eric Winsberg University of South Florida.

<https://theconversation.com/coronavirus-why-its-dangerous-to-blindly-follow-the-science-when-theres-no-consensus-yet-140980>

Vecka 24

Myndighet för Vårdanalys. Ny rapport. *Styra mot horisonten. Om vård efter behov som grund för horisontella prioriteringar*.

Att vård ska ges efter behov återspeglas inte tydligt i den politiska styrningen och vid beslut om fördelningen av resurser mellan olika sjukdomsgrupper. Kunskapen om behoven och hur väl de tillgodoses behöver förbättras.

<https://www.vardanalys.se/rapporter/styra-mot-horisonten/>

Debattartikel: *Ta fram bedömningar av behoven i olika patientgrupper samt i vilken utsträckning de tillgodoses i dag*, föreslår Jean-Luc af Geijerstam och Kajsa Hanspers från Myndigheten för vård- och

omsorgsanalys. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/06/12/svara-prioriteringar-kommer-att-behova-goras/>

Debatt. *Sverige valde coronastrategi med 2004 års smittskyddslag*. Lagen innebar ett perspektivskifte. Möjligheten att begränsa smittspridningen genom tvångsåtgärder finns visserligen kvar. Men den enskilde individen fick här ett stort ansvar för smittskyddet. En artikel av Statsvetaren Olof Petersson.

<https://www.dn.se/debatt/sverige-valde-coronastrategi-med-2004-ars-smittskyddslag/>

Regeringen tillsätter en oberoende granskning av metoden för medicinska åldersbedömningar.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2020/06/dir.-202064/>

Tidningen Sjukhusläkaren. Tema Dödshjälp. Under 2000-talet har flera länder och delstater i USA infört dödshjälp. Frågan leder gång på gång till känslomässigt laddade debatter, nu senast under våren. Sju av åtta riksdagspartier säger dock tydligt nej till dödshjälp. Men vilka är argumenten för och emot dödshjälp? Läs Sjukhusläkarens reportage i tre delar.

<https://www.sjukhuslakaren.se/tema/dodshjalp/>

SBU rapport. *Forskning om depression vid graviditet*. <https://www.sbu.se/314>

In April, BBC News filmed in University Hospital Wishaw in Lanarkshire. Since then, special correspondent Ed Thomas has followed the story of one patient through recovery to reunion with his partner.

<https://www.bbc.com/news/av/uk-53011834/coronavirus-couple-reunited-after-seven-week-battle-against-disease>

Covid-19 communication aids. BMJ 2020;369:m2255. Many clinicians are facing unexpected and challenging conversations. This guide is a graphic medicine adaptation of text that was created to provide a practical introduction on how to talk about difficult topics related to covid-19. <https://www.bmj.com/content/369/bmj.m2255>

Herd immunity and lifting lockdowns: a new trolley problem? By Ezio Di Nucci University of Copenhagen.

<https://blogs.bmj.com/medical-ethics/2020/06/09/herd-immunity-and-lifting-lockdowns-a-new-trolley-problem/>

Population-wide use of facemasks keeps the coronavirus ‘reproduction number’ under 1.0, and prevents further waves of the virus when combined with lockdowns, a modelling study led by the University of Cambridge suggests.

<https://www.cam.ac.uk/research/news/widespread-facemask-use-could-shrink-the-r-number-and-prevent-a-second-covid-19-wave-study>

Individual Freedom or Public Health? A False Choice in the Covid Era. By Jonathan Cohen.

<https://www.thehastingscenter.org/individual-freedom-or-public-health-a-false-choice-in-the-covid-era/>

Nuffield Council on Ethics. *Statement of solidarity*. <https://www.nuffieldbioethics.org/news/statement-of-solidarity>

AMA Board of Trustees pledges action against racism, police brutality. <https://www.ama-assn.org/press-center/ama-statements/ama-board-trustees-pledges-action-against-racism-police-brutality>

Unicef. *Talking to your kids about racism*. <https://www.unicef.org/parenting/talking-to-your-kids-about-racism>

Vecka 23

Bioethics and Black Lives: A Call for Bioethics to Speak Against Racial Injustice. The Hastings Center. <https://www.thehastingscenter.org/bioethics-and-black-lives-a-call-for-bioethics-to-speak-against-racial-injustice/>

Förekomst och behandling av smärta, samt interventioner som bidrar till förbättrat smärtomhändertagande hos patienter på sjukhus. Ny avhandling av onkologisjuksköterskan Viveca Andersson. Viveca är sen länge medlem i etikrådet på Hallands Sjukhus och har medverkat flera år i arbetsgruppen för Nationella etiknätverket. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/60808>

Minnesanteckningar från Folkhälsomyndighetens veckovisa telefonmöten med landets smittskyddsläkare lämnas inte längre ut. <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=7484817>

<https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2020/06/anteckningar-fran-moten-med-smittskyddet-lamnas-inte-ut/>

Tjänstemannens bästa protokoll är det som inte finns. Av Lydia Wålsten. <https://www.svd.se/tjanstemannens-basta-protokoll-ar-det-som-inte-finns>

Uttalande från Läkaresällskapet och Svensk Sjuksköterskeförening. *Att kommunicera under en pandemi – läkarens och sjuksköterskans roll och ansvar*. https://www.sls.se/globalassets/sls/etik/dokument/uttalande_att-kommunicera-under-en-pandemi--lakarens-och-sjukskoterskans-roll-och-ansvar_2020_06_03-005.pdf

Läkare och sjuksköterskor kan fylla en viktig funktion genom att rapportera om och beskriva det aktuella läget, skriver debattörer från Svenska läkarsällskapet och Svensk sjuksköterskeförening.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2020/06/03/vi-i-varden-ska-vara-generosa-med-att-medverka-i-medierna/>

Moralisk stress. Svårt när läkare inte kan följa sin etiska kompass. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2020/06/svart-nar-lakare-inte-kan-folja-sin-etiska-kompass/>

Ivo tillsyn: Närvarande chefer viktigt för att stoppa coronasmitta.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2020/juni/ivo-narvarande-chefer-viktigt-for-att-stoppa-coronasmitta/>

https://ivo.se/globalassets/dokument/publicerat/iakttagelser-i-korthet/2020/tillsyn_sarskilda-boenden-for-aldre_200527.pdf

Coronavirus: researchers no longer need consent to access your medical records.

<https://theconversation.com/coronavirus-researchers-no-longer-need-consent-to-access-your-medical-records-138567>

If you would like to contribute to the European Association of Centres of Medical Ethics EACME newsletter, August 2020: COVID-19 special issue please contact the editor, Dr Giles Birchley (giles.birchley@bristol.ac.uk).

Articles can be academic or informal, in English or in French. Help with English language editing can be given if needed. The deadline for this special COVID-19 issue of the EACME newsletter is August 1st, 2020. <https://eacmeweb.com/>

Nominera till Smers etikpris 2020. Skriftligen senast den 9 september 2020, via e-post smer@regeringskansliet.se eller via brev till Smer, Socialdepartementet, 103 33 Stockholm. Ange namn på ditt förslag till pristagare inklusive motivering samt ditt eget namn, telefonnummer och e-post/adress. <http://www.smer.se/nyheter/nomiera-till-smers-etikpris-2020/>

Smer anordnar ett Webinarium på temat global etik och rättvisa i samband med pandemi i samarbete med Centrum för tillämpad etik vid Linköpings universitet. 15 juni kl. 14.00-15.00. <http://www.smer.se/seminarier/webbinarium-global-etik-i-pandemitider/>